

RÉSZLETES ELEMZÉS

A FIATALOK NÉZŐPONTJÁRÓL
ÉS A ZÖLD BEAVATKOZÁSI
TERÜLETEKRŐL

Go Green

**New learning path promoting
green entrepreneurship**

Készítette:
KDRIÜ

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

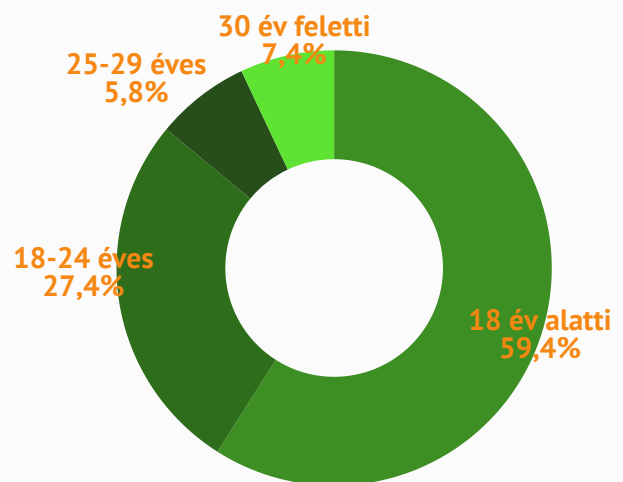
Bevezetés

Jelen tanulmány célja a fiatalok zöld vállalkozási programok iránti érdeklődésének, az ezekkel kapcsolatos attitűdjeinek, valamint a részvételüket meghatározó tényezőknek a feltárása. Az elemzés alapját egy 2025 február és március hónapokban, hat európai országban – Írországban, Spanyolországban, Szlovéniában, Magyarországon, Bulgáriában és Észak-Macedóniában – végzett online kérdőíves felmérés képezi. A kutatás a 15–29 éves korosztályt célozta meg, és összesen 500 értékelhető válasz érkezett, amelyek betekintést nyújtanak a fiatalok vállalkozási hajlandóságába, a fenntartható üzleti kezdeményezésekkel kapcsolatos hozzáállásukba, valamint azokba a tényezőkbé, amelyek elősegíthetik vagy éppen akadályozhatják részvételüket egy ilyen programban.

A válaszadók demográfiai összetétele változatos képet mutat. A kitöltők többsége nő (55,0%), de a férfiak (38,6%) és az egyéb nemi identitással rendelkezők (4,8%) is jelentős arányban képviseltetik magukat. Az életkori megoszlást a diagram mutatja.

A foglalkoztatási helyzetük szerint a legtöbben diákok – főiskolások vagy egyetemisták (43,6%), illetve középiskolai tanulók (39,4%) –, míg a dolgozók aránya 13,0%, a munkanélkülieké pedig 1,0%.

A kérdőív eredményeinek összehasonlító elemzését az országonkénti válaszadói arányok jelentős eltérései miatt súlyozott adatok alapján végeztük el. A következőkben részletesen bemutatjuk a válaszadók profilját, a zöld vállalkozási programokkal kapcsolatos érdeklődés és attitűdök alakulását, valamint azokat a meghatározó tényezőket – legyenek azok támogató vagy akadályozó jellegűek –, amelyek befolyásolják a fiatalok részvételét ezekben a programokban.

Hátrányos helyzet, nehézségek említése:

- Pénzügyi nehézségek: 20,2%
- Fizikai vagy mentális akadályok: 11,4%
- Családi problémák: 8,6%
- Munkahelyi vagy tanulmányi akadályok: 3,4%
- Nincsenek nehézségek: 41,4%

A nők nagyobb arányban érzik magukat hátrányos helyzetűnek;

A diákok érzik leginkább az akadályokat, különösen pénzügyi nehézségek formájában;

Zöld üzleti fejlesztési oktatási programok

A fenntarthatóság és a zöld vállalkozások egyre fontosabb szerepet töltenek be a gazdaságban és a társadalomban. A fiatal generációk attitűdjei, ismeretei és elköteleződése kulcsszerepet játszanak abban, hogy ezek a kezdeményezések milyen sikerrel valósulnak meg a jövőben. Ennek feltérképezése érdekében a kérdőív első három kérdése arra irányult, hogy a válaszadók hogyan viszonyulnak a fenntarthatósághoz, milyen szerepet tulajdonítanak a zöld vállalkozásoknak, és mennyire ismerik az ezekhez kapcsolódó fejlesztési programokat.

A kérdőív eredményei rávilágítanak arra, hogy a fenntarthatóság széles körben fontosnak tekintett érték, ugyanakkor a zöld vállalkozások gyakorlati szerepének megítélése, valamint az ezekhez kapcsolódó programok ismertsége jelentős eltéréseket mutat a különböző társadalmi csoportok és országok között.

A kérdőív eredményei egyértelműen rávilágítanak arra, hogy a fiatalok körében a fenntarthatóság kiemelt jelentőséggel bír, és a zöld vállalkozások szerepét is széles körben elismerik. A válaszadók többsége úgy véli, hogy a környezeti fenntarthatóság nem csupán egyéni, hanem gazdasági és társadalmi szinten is meghatározó tényező, amely hosszú távon hozzájárulhat a fenntartható fejlődéshez.

Bár a zöld vállalkozások pozitív megítélése széles körben jelen van, az eredmények azt mutatják, hogy sok válaszadó úgy látja, ezek hatékonysága iparágspecifikus, és sikerük nagyban függ a szabályozási és támogatási környezettől. Emellett érzékelhető egyfajta szkepticizmus is, különösen az idősebb és már dolgozó válaszadók körében, akik szerint a fenntarthatósági szempontokat üzleti döntések során más tényezők is jelentősen befolyásolják.

A zöld vállalkozásfejlesztési programok ismertsége azonban még nem egyenletes, és jelentős eltérések tapasztalhatók mind demográfiai, mind földrajzi tekintetben. Noha a fiatalok nagy része hallott már ezekről a lehetőségekről, csak kevesen rendelkeznek mélyebb ismeretekkel vagy tapasztalatokkal. A nyugat-európai válaszadók tájékozottabbnak mutatkoztak, míg a kelet- és délkelet-európai országokban a programok ismertsége alacsonyabb.

Összességében a felmérés azt mutatja, hogy a fenntarthatóság és a zöld vállalkozások iránti érdeklődés jelentős, ugyanakkor az ezekkel kapcsolatos tájékozottság és a gyakorlati részvétel növelése érdekében további edukációra, szemléletformálásra és célzott támogatási rendszerekre van szükség. A fiatalok aktív bevonása és a zöld vállalkozásokkal kapcsolatos lehetőségek elérhetőbbé tétele kulcsszerepet játszhat abban, hogy ezek a kezdeményezések szélesebb körben elterjedjenek és valódi hatást érjenek el.

A programokban való részvétel ösztönzői

A fiatalok zöld vállalkozásfejlesztési programokban való részvételét nemcsak az akadályozó tényezők befolyásolják, hanem azok az ösztönzők is, amelyek segíthetnek leküzdeni a nehézségeket és növelhetik az elköteleződést. A megfelelő támogatási mechanizmusok, például pénzügyi ösztönzők, mentorálási lehetőségek vagy gyakorlati tapasztalatok, jelentősen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a fiatalok aktívan bekapcsolódjanak ezekbe a programokba. Az alábbiakban bemutatjuk azokat a legfontosabb tényezőket, amelyek fokozhatják a részvételi hajlandóságot, és elősegíthetik a fenntartható vállalkozások iránti elköteleződés növekedését.

ANYAGI TÁMOGATÁS

41%

**RUGALMAS
IDŐBEOSZTÁS**

31%

GYAKORLATI KÉPZÉS

28%

MENTORÁLÁS

19%

Működési keretek

A sikeres zöld vállalkozásfejlesztési programok kialakítása során kulcsfontosságú, hogy azok megfeleljenek a fiatalok elvárásainak mind tartalmi, mind szervezeti szempontból. A felmérés eredményei alapján a válaszadók egyértelműen preferálják a **rugalmas, gyakorlatorientált formátumokat**, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy tanulmányaik vagy munkájuk mellett is részt vehessenek ezekben a kezdeményezésekben. A legnépszerűbb megoldások között a **hibrid oktatási modellek, az online és rövid, intenzív képzések, valamint a mentorálási és gyakorlati programok** szerepeltek.

A válaszadók által a **programokra fordítható idő** is meghatározó tényező a részvétel szempontjából. Az adatok azt mutatják, hogy **a többség heti néhány órát tudna szánni a programokra, míg a hosszabb, rendszeres elköteleződést igénylő képzések kevésbé vonzóak** számukra. Az időbeosztás kapcsán jelentős különbségek figyelhetők meg a diákok és a dolgozó fiatalok között: míg az egyetemisták rugalmasabb időkerettel rendelkeznek, a munkavállalók és a szakképzésben részt vevők számára a rövidebb, moduláris képzések a legideálisabbak. Az eredmények alapján a programok hatékonysága szempontjából elengedhetetlen a **résztevők időbeli lehetőségeihez igazított, dinamikus és gyakorlati fókuszú megvalósítás**.

A zöld vállalkozói lét relevanciája

A felmérés eredményei rávilágítanak arra, hogy a fiatalok többsége számára a zöld vállalkozások nem csupán egy fenntarthatósági törekvést jelentenek, hanem hosszú távon is releváns és életképes karrierlehetőséget. A válaszadók nagy része úgy véli, hogy a fenntartható üzleti modellek egyre nagyobb szerepet kapnak a gazdaságban, és a jövőben versenyképes alternatívát nyújthatnak a hagyományos vállalkozási formákkal szemben.

Ugyanakkor az eredmények azt is mutatják, hogy a relevancia megítélése jelentős eltéréseket mutat: míg egyes válaszadók erősen elkötelezettek a zöld vállalkozások iránt, mások kevésbé látják azokat kifizetődőnek vagy piacképesnek. Az elérhető támogatási rendszerek, a megfelelő tájékoztatás és a gyakorlati példák bemutatása kulcsszerepet játszhatnak abban, hogy a fenntartható vállalkozói lét egyre szélesebb körben váljon vonzó perspektívává a fiatalok számára.

Fenntartható vállalkozások: fókuszterületek és trendek 1.

A fenntartható vállalkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a globális és helyi gazdaságokban, mivel a környezeti és társadalmi fenntarthatóság iránti igény folyamatosan növekszik. Az innovatív üzleti modellek nem csupán a környezetvédelemhez járulnak hozzá, hanem hosszú távon gazdaságilag is életképes megoldásokat kínálnak. A fiatalok vállalkozói szemlélete és érdeklődése döntő szerepet játszik a fenntartható gazdaság fejlődésében, ezért fontos feltérképezni, hogy milyen területek keltik fel leginkább az érdeklődésüket, és melyek azok a szektorok, ahol a legnagyobb növekedési potenciál rejlik. A felmérés eredményei alapján az alábbi fenntartható vállalkozási témakörök körvonalazódtak:

Körforgásos gazdaság és hulladékcsökkentés (41.3%): a válaszadók közel fele ezt a területet tartotta a legérdekesebbnek. Az újrahasznosítás, hulladékcsökkentés és a fenntartható termelési modellek iránti érdeklődés különösen Bulgáriában (45.6%) és Magyarországon (42.3%) volt kiemelkedő, míg Írországból valamivel alacsonyabb (38.1%).

Zöld innováció és technológiai fejlesztések (36.7%): a fiatalabb válaszadók és a férfiak körében volt különösen népszerű. Az új technológiák, okos megoldások és fenntartható üzleti modellek iránti érdeklődés leginkább Írországból (39.4%) és Észak-Macedóniából (36.2%) volt magas, míg Magyarországon (29.1%) alacsonyabb volt az érdeklődés e téma iránt.

Megújuló energiaforrások (31.2%): azok körében volt népszerűbb, akik hosszabb időt is hajlandók lennének tanulásra szánni. A válaszadók 40%-a, akik heti 6-8 órát vagy ennél többet szánának egy képzésre, ezt a területet preferálták. Magyarországon (32.4%) és Bulgáriában (30.6%) volt a legmagasabb az érdeklődés a téma iránt, míg Írországból és Szlovéniából valamivel alacsonyabb (27%).

Fenntartható vállalkozások: fókuszterületek és trendek 2.

Fenntartható építészet és zöld technológiák (26.8%): elsősorban az építőipari innovációk és energiahatékonysági megoldások iránt érdeklődők körében volt népszerű. Bulgáriában (30.6%) és Észak-Macedóniában (29.8%) volt kiemelkedő az érdeklődés, míg Írország válaszadói kevésbé preferálták ezt a témakört (23.7%).

Ökológiai gazdálkodás és fenntartható élelmiszeripar (22.4%): különösen azok választották ezt a lehetőséget, akik vidéken élnek vagy fenntartható mezőgazdasági kezdeményezésekben gondolkodnak. Írországon (24.2%) és Magyarországon (22.8%) volt a legmagasabb az érdeklődés.

Zöld közlekedés és mobilitás (20.1%): az elektromos járművek és fenntartható közlekedési megoldások iránti érdeklődés főként a közlekedési iparág iránt nyitott férfiak körében volt kiemelkedő.

Környezetbarát termékek és szolgáltatások (18.9%): azok körében volt népszerűbb, akik kisebb vállalkozások indítását fontolgatják, és helyi kezdeményezéseket szeretnének megvalósítani.

Környezeti nevelés és szemléletformálás (16.2%): a nők és az oktatási területen dolgozók körében volt a legnépszerűbb, ami arra utal, hogy a fenntarthatósági oktatás és szemléletformálás fontos eszköz lehet a társadalmi hatás növelésére.

Az adatok alapján a fenntartható vállalkozási területek közül a körforgásos gazdaság, a zöld innováció és a megújuló energiaforrások iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés. A válaszadók nemi, életkori és foglalkoztatási háttere meghatározó szerepet játszik abban, hogy milyen típusú fenntartható vállalkozásokat tartanak vonzóknak. A fiatalabb generáció inkább az innovációra és technológiára koncentrál, míg az idősebbek hosszú távú, stabilabb vállalkozási lehetőségeket keresnek. A zöld vállalkozási területek fejlesztése során fontos figyelembe venni ezeket az eltérő preferenciákat, hogy a programok hatékonyan célzassák meg a különböző célcsoportokat.

A programok láthatósága

A fenntarthatósággal összefüggő oktatási programok kulcsszerepet játszanak abban, hogy a fiatalok megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkezzenek a zöld vállalkozások elindításához és működtetéséhez. Az ilyen képzések nemcsak a fenntartható üzleti modellek megértését segítik elő, hanem lehetőséget teremtenek a gyakorlati tapasztalatszerzésre és a szakmai kapcsolatok kiépítésére is.

Témánk szempontjából kiemelten fontos feltérképezni, hogy ezek a programok mennyire ismertek a fiatalok körében, illetve milyen tényezők akadályozzák vagy segíthetik a hozzáférésüket. Ha a fenntartható vállalkozások elterjedését valóban ösztönözni szeretnénk, elengedhetetlen, hogy a fiatalok megfelelő információkhoz jussanak, és lehetőségük legyen bekapcsolódni a releváns képzésekbe. A következő elemzés bemutatja, hogy a válaszadók szerint mennyire jól promótáltak ezek a programok, és milyen lépéseket tartanak szükségesnek a láthatóságuk javítása érdekében.

A kérdőív eredményei alapján a fenntarthatósággal összefüggő oktatási programok ismertsége jelentős eltéréseket mutat a különböző társadalmi és földrajzi csoportok között. Bár a válaszadók többsége hallott már ezekről a programokról, csak kevesen rendelkeznek mélyebb ismeretekkel vagy gyakorlati tapasztalatokkal. A legnagyobb problémát az információhiány és a programok elérhetőségének korlátozottsága jelenti, különösen a fiatalabb válaszadók és a kevésbé fejlett térségekben élők körében.

A válaszadók szerint a fenntartható vállalkozói képzések és programok láthatóságát jelentősen növelné:

- **A jobb promóció és kommunikáció** – A programok szélesebb körű népszerűsítése közösségi média, weboldalak és oktatási intézmények bevonásával.
- **A célzott tájékoztatás a fiatalok számára** – Középiskolákban és egyetemeken való aktív jelenlét, workshopok és nyílt napok szervezése.
- **A hozzáférhetőség javítása** – Online képzések, ingyenes vagy támogatott részvételi lehetőségek biztosítása a hátrányos helyzetű fiatalok számára.
- **A mentorálás és a gyakorlati lehetőségek** – A vállalkozói programokhoz való kapcsolódás megkönnyítése szakmai mentorok és gyakornoki helyek biztosításával.

A kutatás rávilágított arra, hogy a fenntartható vállalkozási programok iránti érdeklődés adott, azonban a megfelelő promóciós stratégiák és elérhetőbb képzési lehetőségek hiányában sok potenciális résztvevő nem találja meg a számára megfelelő lehetőségeket. A jövőbeli fejlesztések során kiemelten fontos, hogy a programok hatékonyabban célozzák meg a különböző társadalmi csoportokat, és szélesebb körben váljanak elérhetővé a fiatalok számára.

Mit jelent a fiatalok számára a zöld vállalkozás?

01. Fenntarthatóságot és környezeti felelősséget (54%)

A legtöbb válaszadó számára a zöld vállalkozás legfőbb jelentése az, hogy egy cégnek aktívan törekednie kell az ökológiai hatás csökkentésére.

“A zöld vállalkozói szemlélet a fenntarthatóságot, környezettudatosságot és társadalmi felelősségvállalást helyezi előtérbe az üzleti döntésekben.”

02. Társadalmi felelősséget és etikus üzleti modellt (38%)

A válaszadók egy jelentős része szerint a fenntartható vállalkozásoknak etikai és társadalmi felelősségük is van.

“A zöld vállalkozás nem csak a környezetvédelmet jelenti, hanem etikus üzleti döntéseket is.”

03. Innovációt és technológiai fejlesztéseket (35%)

A válaszadók több, mint harmada szerint a fenntartható vállalkozásokhoz elengedhetetlen a technológiai fejlődés és az innováció.

“Körforgásos gazdaság, új üzleti modellek és zöld innováció.”

04. Helyi közösségek támogatását és szemléletformálást (27%)

Sokan nemcsak a környezeti hatáscsökkentésre, hanem a tudatformálásra és a közösségi felelősségvállalásra is hangsúlyt fektetnek.

“Egy vállalkozás, ami segíti a helyi közösségeket fenntarthatóbbá válni.”

Összegzés

A kérdőíves felmérés eredményei világosan rámutattak arra, hogy a fiatalok körében jelentős érdeklődés mutatkozik a fenntartható vállalkozások iránt, ugyanakkor számos akadály nehezíti az ilyen irányú kezdeményezéseik megvalósítását. A fenntarthatósági szempontok egyre inkább beépülnek a fiatalok gondolkodásába, és egyértelműen érzékelhető, hogy a zöld vállalkozások releváns és hosszú távon is életképes alternatívát jelentenek a gazdasági fejlődésben.

A felmérés eredményei szerint a legnagyobb kihívást a pénzügyi korlátok, az információhiány és a megfelelő oktatási programokhoz való hozzáférés jelentik. Ugyanakkor az is megfigyelhető, hogy a motiváció mértéke növelhető célzott promócióval, gyakorlati lehetőségekkel és rugalmasabb képzési struktúrákkal. A válaszadók javaslatai alapján a fenntarthatósági képzések láthatóságának növelése és a mentorálási rendszerek kialakítása elengedhetetlen ahhoz, hogy több fiatal csatlakozzon ezekhez a kezdeményezésekhez.

Összességében a kutatás megerősítette, hogy a fenntartható vállalkozások előmozdításához nemcsak elkötelezett fiatalokra van szükség, hanem egy támogató ökoszisztémára is, amely biztosítja a szükséges tudást, erőforrásokat és lehetőségeket számukra. A következő lépés az oktatási intézmények, szakpolitikai döntéshozók és vállalkozói közösségek közös szerepvállalása abban, hogy a zöld vállalkozások valódi, gyakorlati karrierlehetőséggé váljanak a fiatalok számára.

“A fenntartható vállalkozás erőforrás-hatékony, tiszteli a környezetet és jó szomszéd”

Phil Harding